

K věci

Editorial

Nová analytická metoda schopná potvrdit přítomnost autismu u dětí

Poruchy autistického spektra postihují okolo 1,5 % všech dětí. Jejich přesná příčina však zůstává neodhalena a diagnostika vyžaduje multidisciplinární spolupráci. Dosavadní výzkumy odhalily jisté rozdíly v metabolických procesech u dětí postižených autismem a dětí zdravých. Přesto bylo doposud problémem tato zjištění uplatnit v klinické praxi.

V nové studii Dr. Juergen Hahn a Dr. Daniel Howsmon z Rensselaer Polytechnic Institute v New Yorku spolu se svými kolegy prezentují metodu identifikace dětí postižených poruchou autistického spektra na základě koncentrací specifických substancí v krevním vzorku pacienta. Tyto substance jsou produkovány během metabolických procesů označovaných jako jedinouhlíkatý metabolismus folátů a transsulfurační dráhy. Oba tyto procesy jsou u pacientů s poruchou autistického spektra postiženy.

Vědci během studie využili krevní vzorky, nasbírané v Arkansas Children's Hospital. Jednalo se o krevní vzorky 83 dětí s autismem a 76 zdravých dětí ve věku od tří do deseti let. Za pomocí pokročilých statistických a analytických modelových nástrojů a analytických hodnot dokázali správně vyhodnotit 97,6 % dětí s autismem a 96,1 % zdravých dětí.

„Metoda prezentovaná v této práci je jedinou metodou svého druhu, jež dokáže klasifikovat jedince jako zdravého či postiženého autismem,“ uvedl Juergen Hahn. „Nejsme si vědomi toho, že by existovala nějaká jiná metoda, jež by používala jakýkoliv druh biomarkeru, který by toto dokázal. O to více, pokud by to měla být metoda s takovou přesností, jakou má ta naše.“

Tým doktora Hahna se hodlá věnovat dalším studiím, které by potvrdily benefity tohoto mechanismu. Nadále se chce zabývat také zjišťováním vlivu koncentrací produktů metabolismu na lidský organismus a případné působení na jejich snižování. **is**

Daniel P. Howsmon, Uwe Kruger, Stepan Melnyk, S. Jill James, Juergen Hahn. Classification and adaptive behavior prediction of children with autism spectrum disorder based upon multivariate data analysis of markers of oxidative stress and DNA methylation. PLOS Computational Biology. 2017; 13(3): e1005385 DOI: 10.1371/journal.pcbi.1005385 <https://www.sciencedaily.com/release/2017/03/170316141101.htm>

Vážený čtenáři,

na úvod našeho čísla, zaměřeného na dětskou psychiatrii, bych ráda prezentovala „výtečný“ výsledek výzkumu, který se nedávno odehrál v USA. Američtí rodiče při něm byli dotazováni, co by dělali, kdyby zjistili, že jejich dítě je Homo sapiens. Přibližně 70 procent z nich odpovědělo, že by ho vyhodili z domu. Je třeba upozornit na to, že se nejedná o výňatek z jednoho našeho odborného sdělení (Děti rodičů se závažným duševním onemocněním), průzkum byl prováděn na neselektované populaci...

V této souvislosti se mi vybavil příspěvek profesora Zdeňka Matějčka „Kolébka učení o psychické deprivaci“, ve kterém připomněl historii pražského Sociodiagnostického ústavu (SDÚ), do kterého byl v roce 1950 přijat jako psycholog. „Z ideologických důvodů byla u nás r. 1950 zrušena pěstounská péče a mnoho dětí ze svých náhradních rodin nuceně přecházelo do dětských domovů. Ve velkém stylu byl budován systém kolektivní výchovy dětí, a to ‚vědecky‘, racionálně, diferencovaně podle věku. Později jsme ve své argumentaci proti ústavní a kolektivní výchově využívali paradox, který nám toto dělení poskytovalo. Stávalo se totiž, že dítě prošlo na státní útraty soustavou kolektivních zařízení od kojeneckého ústavu až po státní věznici, aniž kdy poznalo něco jiného než ‚vědeckou‘ kolektivní výchovu. Ptali jsme se tedy, co by se stalo s dítětem, kdyby se mu během prvních šesti let života čtyřikrát změnili oba rodiče, všichni sourozenci a pokaždé se ještě přestěhovalo. Každý soud by dítě z takové rodiny zajisté odebral a umístil. Kam? Do ústavu!... Málokdo si už dnes vzpomene na starý SDÚ v letech padesátých. Svě zasloužilé předky bychom však měli ctít, i když jejich jména a tváře nutně upadnou v zapomnění. Bylo mnoho pracovišť nikoli vědeckých, ale přece pro vědu mimořádně užitečných, a mnoho bezejmenných pracovníků, kteří, třeba nevědomky, inspirovali pozdější vědecké objevy, mnohdy světoznámé. SDÚ byl jedním z nich.“

Podle statistik jsou psychiatrická onemocnění dětského věku relativně častá, k nejčastějším patří hyperkinetické poruchy a specifické vývojové poruchy školních dovedností, které mají poměrně dobrou prognózu. K závažným poruchám s celoživotním trváním patří pervazivní a tikové poruchy a psychotická onemocnění, vznikající v časném věku. Léčba dětských psychiatrických onemocnění vyžaduje multidiscipli-

plinární přístup, dopad onemocnění se projevuje ve vzdělávání, zasahuje do sociální oblasti, ovlivňuje profesní a společenské uplatnění pacientů a v závažných případech může vést k invalidizaci.

Historie dětské psychiatrie jako samostatného oboru se datuje od r. 1871, kdy byl v Praze Karlem Slavojem Amerlingem založen ústav pro slabomyslné děti. První ambulanci dětské psychiatrie založil v Praze v roce 1902 Karel Herfort, první docent a profesor psychopatologie dětského věku v Čechách. První dětské psychiatrické lůžkové oddělení založil na psychiatrické klinice v Praze jeho žák Josef Apetauer. V roce 1924 bylo v Opařanech vybudováno první zařízení pro děti s psychickými poruchami.

Dosud jediný denní stacionář v ČR pro adolescenty byl otevřen před 18 lety a působí na psychiatrické klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Dětská psychiatrická klinika FN Motol, jejíž pracovníci jsou autory odborných článků v tomto čísle, je u nás zase jediným klinickým pracovištěm v oboru dětské psychiatrie. V roce 1998 převzal vedení této kliniky prof. MUDr. Michal Hrdlička, CSc. Pracoviště se zabývá diagnostikou a terapií duševních poruch u dětí a dospívajících do 18 roků. Je známo zejména svými výsledky v diagnostice a terapii poruch autistického spektra, poruch příjmu potravy, psychotických onemocnění a dětské suicidality.

Jaroslava Sladká,
šéfredaktorka ZN Plus

ZN PLUS

datum vydání 3. 4. 2017 | ročník 66, číslo 13–14 | registrace MKČR 22590 | ISSN 2533-3968 | náklad 20 000 ks, periodičita: týdeník | adresa redakce: Dejvická 9, 160 00 Praha 6
šéfredaktorka ZN Plus: PaedDr. Jaroslava Sladká (jas), jaroslava.sladka@a11.cz; redakce: PhDr. Jana Jilková (jj), jana.jilkova@a11.cz; Mgr. Josef Záborský (zy), josef.zaborsky@a11.cz; Filip Kút Citores (filip.kut@a11.cz), tel. 608 381 378) | administrativa: Ondřej Matěj Hrubeš (ondrej.hrubes@a11.cz, tel. 734 354 178), | individuální předplatné a distribuci zajišťuje společnost SEND předplatné spol. s r.o., zákaznická linka 225 985 225, e-mail: send@send.cz, hromadné předplatné využije Ondřej Matěj Hrubeš tel: 734 354 178, nebo zákaznická linka vydavatelství A 11 s.r.o. tel. 603 239 737 | cena pro předplatitele 23 Kč, roční předplatné 1196 Kč včetně Zdravotnických novin. Více informací na www.zdravky.eu

A11

vydavatel: A 11 s.r.o., Bělehradská 568/92, 12000 Praha 2, IČ 27120805, www.a11.cz | ředitel vydavatelství: Mgr. Aleš Zavoral | obchodní ředitel: Bc. Pavel Horský (pavel.horsky@a11.cz) | pověřen vedením redakce: Mgr. Martin Tarant (martin.tarant@a11.cz) | inzerce: Josef Müller (josef.muller@a11.cz, tel. 774 488 904), Ing. Magdalena Etlzerová (magda.etlzerova@a11.cz, tel. 605 227 178) | ředitel marketingu: Petr Belica (petr.belica@a11.cz, tel. 608 381 378) | administrativa: Ondřej Matěj Hrubeš (ondrej.hrubes@a11.cz, tel. 734 354 178), | individuální předplatné a distribuci zajišťuje společnost SEND předplatné spol. s r.o., zákaznická linka 225 985 225, e-mail: send@send.cz, hromadné předplatné využije Ondřej Matěj Hrubeš tel: 734 354 178, nebo zákaznická linka vydavatelství A 11 s.r.o. tel. 603 239 737 | cena pro předplatitele 23 Kč, roční předplatné 1196 Kč včetně Zdravotnických novin. Více informací na www.zdravky.eu

Copyright A 11 s.r.o., 2017 | inzertní uzávěrka je pondělí týden před vydáním, následující číslo vychází 18. 4. 2017 | Volně neprodejné, určeno odborné zdravotnické veřejnosti. Přetisk a jakékoliv šíření je povoleno pouze s výslovným souhlasem vydavatele. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Vydavatel využívá agenturního zpravodajství z databází ČTK a společnosti Media Network s.r.o., jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Týdeník Zdravotnické noviny je vydáván na základě oprávnění poskytnutého vydavatelem Odborovým svazem zdravotnictví a sociální péče a Ministerstvem zdravotnictví České republiky.